

Innostuksessa on taikaa

Kangasalan kunnan
kulttuuriohjelma
2009–2013

Sisältö

1. KULTTUURIA KUNTASTRATEGIASTA RUOHONJUUREEN	1
KULTTUURIOHJELMA OHJAA TOIMINTAA.....	3
MIKSI KULTTUURI ON TÄRKEÄÄ JA MIHIN SITÄ TARVITAAN?	4
SEUDULLISUUS KULTTUURIPALVELUJEN KEHITTÄMISESSÄ.....	4
OHJAUSRYHMÄ JA KUNTALAISTEN OSALLISTAMINEN KULTTUURIOHJELMATYÖHÖN	5
2. KUNNAN KULTTUURIPALVELUJA EILEN, TÄNÄÄN... ENTÄ HUOMENNA?.....	7
MILLAINEN ON KULTTUURIN TULEVAISUUS JA MITÄ KUNTALAISET ODOTTAVAT KUNNALTA?.....	9
3. KANGASALAN KULTTUURI 2013: HYVÄÄ OLOA JA ENNAKKOLUULOTONTA	
YHTEISTYÖTÄ.....	11
KULTTUURIPALVELUJEN KÄRKIHANKKEET, TAVOITTEET JA TOIMENPITEET	11
<i>Kärkihanke I: Koordinointi ja tiedotuksen kehittäminen</i>	<i>11</i>
<i>Kärkihanke II: Yhteistoiminta ja verkostoitumisen edistäminen.....</i>	<i>12</i>
<i>Kärkihanke III: Kulttuuritilaresurssit</i>	<i>12</i>
<i>Kärkihanke IV: Sisältötuotanto: tapahtumat, teema- ja juhlavuodet</i>	<i>13</i>
<i>Kärkihanke V: Lasten ja nuorten kulttuuripalvelut.....</i>	<i>13</i>
<i>Kärkihanke VI: Kulttuurimaisema ja näyttelytoiminnan kehittäminen</i>	<i>14</i>
4. KULTTUURIOHJELMAN TOTEUTUS JA SEURANTA.....	15
TAUSTA-AINEISTO.....	15
LIITTEET.....	15

1. Kulttuuria kuntastrategiasta ruohonjuureen

Kangasala on imagoltaan vahva kesäpäivän kulttuurikunta Tampereen kaupunkiseudulla.

Näin kunnan visiota kuvataan Kangasalan kuntastrategiassa, jossa kulttuuri mainitaan useampaankin otteeseen. Strategiassa todetaan, että *kulttuuri ilmenee monipuolisena, pienimuotoisena kulttuurielämänä monissa eri muodoissaan. -- Kangasala tarjoaa työtä ja harrastusmahdollisuuksia, aktiivista elämää. -- Hyvän elämän eväisiin kuuluvat Kangasalla yhteisöllisyys ja harrastusmahdollisuudet: liikunta ja muu vapaa-ajantoiminta vahvistavat kuntalaisten hyvinvointia. Kulttuuritoiminnan edellytyksiä parannetaan mm. investoinneilla.* Strategiassa mainitaan myös suunnitellut vapaa-ajaninvestoinnit: pääkirjaston laajennus ja kulttuuritalan rakentaminen. Kuntalaisten elämää rikastuttava infrastruktuuri, pääkirjasto tiedon keskuksena, kuntalaisten yhteisenä olohuoneena, kohtaamis- ja monitoimitilana sekä tuleva kulttuuritalo tapahtumakeskuksena muodostavat perustaa kuntalaisten hyvinvoinnille ja lisäävät viihtyvyyttä.

Kangasala on voimakkaasti kasvava kunta: Tilastokeskuksen mukaan Kangasalla on vuonna 2013 yli 31 000 asukasta. Kangasalan kunnan palvelustrategiassa 2015 puolestaan todetaan, että väestön lähes 5 000 henkilön lisäys merkitsee huomattavia palvelutarpeiden lisäyksiä Kangasala-Opistossa, kirjasto- ja kulttuuripalveluissa sekä vapaa-aikapalveluissa (liikunta- ja nuorisotyö).

Paikallinen kulttuurielämä on painottunut vahvasti aktiivisen yhdistystoiminnan varaan. Kunnan kulttuuripalvelujen resurssit ovat nykyään vähäiset: tärkeimpinä osa-alueina kulttuuripalvelujen talousarviossa ovat taiteen perusopetus ja avustustoiminta.

Kuinka kulttuuria hyvinvointipalveluna voidaan Kangasalla kehittää? Kangasalan kulttuuripalvelujen järjestämisestä on viime vuosina puuttunut pitkäjänteinen kehittämistyö lähes kokonaan. Edellinen kunnan kulttuuria koskeva strateginen asiakirja on laadittu vuonna 1988, jolloin kulttuurilautakunta hyväksyi kulttuurisuunnitelman. Suunnitelma pohjautui perusselvitykseen ja lautakuntatyöskentelyyn. Kulttuurisuunnitelmassa on pohdittu kulttuurin olemusta ja sen kangasalalaisia ilmentymiä sekä kunnan roolia kulttuuritoiminnan ylläpitäjänä ja kehittäjänä.

Kulttuuriohjelma ohjaa toimintaa

Päätöksen kulttuuriohjelman 2013 valmistelusta teki sivistystoimenlautakunta 24.5.2007 (SIV 43 §). Kulttuuriohjelman laatimisesta on vastannut kulttuurijohtaja yhdessä ohjelman laatimista varten perustetun ohjausryhmän kanssa.

Kulttuuriohjelma tukee ja täydentää kuntastrategiaa ja se keskittyy kulttuuriin ja taiteeseen eikä niinkään muihin vapaa-ajan sektoreihin, esim. liikuntakulttuuriin.¹ Toisaalta myös kulttuuriyrittäjyys ja ammattitaiteilijat on rajattu ohjelman laatimisvaiheessa ulkopuolelle.² Kirjastopalvelujen strategian valmistelu käynnistyy vuoden 2009 alussa.

Kulttuuriohjelmaa tarvitaan ohjaamaan toimintaa, vahvistamaan ja varmistamaan palvelujen saatavuutta sekä kohdentamaan resursseja nykyistä suunnitelmallisempaan kulttuurityöhön.

¹ Kangasalan kunnan liikuntapoliittinen ohjelma 2009–2013 valmistui vuoden 2008 lopulla.

² Yrittäjyys on toki mukana jatkotoimenpiteissä. Luova Tampere-ohjelman Luovien alojen kehittämisohjelma LUKEn puitteissa on tarkoitus kehittää yhteistyötä.

Kulttuurin kenttä on laaja ja toiminta perustuu monitahoiseen, ennakkoluulottomaan yhteistyöhön. Kulttuuriohjelman toteuttaminen vaatii paitsi resursseja, myös yhteistä todellista tahtoa ja paljon tinkimätöntä työtä. Me kaikki olemme vaikuttamassa siihen, miltä Kangasalan kulttuurielämä maistuu.

Kulttuuripalveluja kehitetään kuitenkin ”jalat maassa”: kehittämistyössä on huomioitava nykyiset ja tulevat taloudelliset resurssit. Resurssitilanteesta huolimatta kulttuuripalvelujen on joka tapauksessa kehityttävä ja asukkaille on taattava monipuolinen ja tasa-arvoinen kulttuuripalvelujen kirjo. Kulttuuripalvelut ovat suuren haasteen edessä: yhteistyö eri hallinnonalojen ja toimijatahojen välillä on entistä keskeisemmässä osassa.

Kulttuuri kuuluu kaikille ja kaikenikäisille. Palvelujen suunnittelussa tärkeää on niiden laatu, alueellinen kattavuus, saatavuus ja se, että palveluja tuotetaan mahdollisimman tasa-arvoisesti. Toisaalta kulttuuriohjelma profiloi ja priorisoi toimintaa keskittämällä voimavaroja kärkihankkeisiin. Tärkeintä ei ole aina keksiä uutta, vaan kehittää olemassa olevaa.

Kulttuuriohjelma toimii kunnan luottamushenkilöorganisaation työkaluna ja apuvälineenä kulttuuripalvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä. Ohjelman avulla edistetään kangasalalaisia kulttuuritoimintaa. Kulttuuriohjelma vahvistaa kulttuuripalvelujen keskeistä roolia kunta-laisten arjessa ja hyvinvoinnissa. Kulttuuriohjelmasta on pyritty tekemään mahdollisimman konkreettinen toimenpideohjelma realistisine tavoitteineen.

Miksi kulttuuri on tärkeää ja mihin sitä tarvitaan?

Kulttuurilla on käsitteenä valtavasti erilaisia ja eritasoisia määritelmiä. Taiteen keskustoimikunta³ määrittelee taiteen ja kulttuurin osa-alueiksi seuraavia: elokuvataide, kirjallisuus, kuvataide, lastenkulttuuri, mediataide, muotoilu, näyttämötaide, rakennustaide, sirkustaide, säveltaide, tanssitaide ja valokuvataide. Kulttuurin alueeseen kuuluvat myös mm. kulttuuriympäristö ja kotiseututyö. Kulttuurin kenttä on laaja ja koko ajan muuttuva.

Kulttuuri on arvo sinänsä ja sen merkitys kunnan kehityksessä on moninainen. Kulttuuri perustuu luovuuteen. Kulttuurin kulutus ja kulttuuripalvelujen kysyntä kasvaa koko ajan, ja kulttuuripalvelut ovatkin keskeinen osa kunnan hyvinvointipalveluita. Asukkaat edellyttävät kunnalta entistä monipuolisempaa kulttuuritarjontaa ja kulttuurin tekemisen mahdollisuuksia.

Kulttuurin merkitystä on tarkasteltu useissa tutkimuksissa, joiden mukaan kulttuuripalvelut ja kulttuuriharrastukset mm. tukevat terveyttä ja hyvinvointia, edistävät yhteisöllisyyttä, ehkäisevät syrjäytymistä, antavat uusia näkökulmia, vahvistavat yleissivistystä ja elinikäistä oppimista sekä tarjoavat onnistumisen elämyksiä. Kulttuuri on aktiivista, arkipäivään sisältyvää tekemistä ja kokemista, ei vain katsomista tai kuulemista ja seuraamista, vaikka voi kulttuuri tietenkin olla sitäkin. Myös katsominen ja kuuleminen on aktiivista toimintaa, elämyksellistä kokemista. Kulttuurissa korostuvat toiminnallisuus ja vuorovaikutteisuus. Kulttuurin harrastajat muodostavat asiantuntevan yleisön.

Seudullisuus kulttuuripalvelujen kehittämisessä

Seutuyhteistyön lisääntyessä kulttuurilla on entistä tärkeämpi merkitys paikallisen identiteetin vahvistamisessa. Parkkolan (2008, 114) mukaan harrastustoiminnasta tiedottaminen, kulttuu-

³ www.taiteenkeskustoimikunta.fi

rin näkyminen julkisissa tiloissa ja ulkona, kulttuuritapahtumat ja yleinen kulttuurinen aktiivisuus alueilla nähdään alueiden profiilia nostavana asiana.

Pirkanmaan liitto julkaisi viime vuonna Pirkanmaan kulttuurin toimenpideohjelman alueellisen kulttuurin kehittämiseksi. Ohjelma huomioi luonnollisesti myös paikallisen näkökulman. *Kulttuuri nähdään monipuolisena, kaikkia yhteiskunnallisia elämänilmiöitä käsittävänä toimintana. Sillä on merkitystä alueen kehitykselle, työllisyydelle, ihmisten hyvinvoinnille ja alueen imagolle. Taloudellisena toimintana kulttuuri nähdään myös siihen sijoitetun panostuksen tuottamana lisäarvona. Fyysisenä toimintana on kysymys mm. kaupunkikuvasta ja maisemasta kulttuurin ilmentymänä. Sosiaalisena toimintana vaikutukset ilmenevät esimerkiksi erilaisia ihmisryhmiä yhdistävänä tekijänä ja mm. työttömyyden kielteisten vaikutusten ehkäisijänä. itsetunnon ja identiteetin voimistamisessa voidaan kulttuuri nähdä symbolisena toimintana.* (Pirkanmaan kulttuurin toimenpideohjelma 2007, 9)

Maakuntatasolla kulttuurielämää on tutkittu myös mm. vuosituhaten vaihteessa julkaistuisissa laajoissa, monipuolisesti kulttuuritoiminnan kehittämistä valottavissa selvityksissä, Aulis Aarnion laatimassa Identiteettiä etsimässä (1999) ja Anna-Liisa Tapion Harrastajan ääni -julkaisussa (2000).

Ohjausryhmä ja kuntalaisten osallistaminen kulttuuriohjelmatyöhön

Kulttuuriohjelman ohjausryhmään kutsuttiin asiantuntijoita eri kulttuurin aloilta. Ohjausryhmään ovat kuuluneet:

Heidi Heikkinen, Kangasala-Opiston musiikin suunnittelijaopettaja
Irene Karanka, kuvataiteen opettaja
Sanna Niemi, Sahalahden lähikirjaston johtaja
Kirsi-Marja Piekkala, Kangasala-Opiston rehtori (sihteeri)
Taina Sahlander, kulttuurijohtaja (puheenjohtaja)
Anna-Liisa Tapio, sivistystoimenlautakunnan jäsen

Ohjelman varsinainen suunnitteluvaihe käynnistyi syksyllä 2007. Ohjausryhmän tehtävänä oli kartoittaa, selvittää, ideoida, luoda, visioida ja esittää, toisin sanoen tehdä avauksia ja löytää yhdessä ratkaisuja kangasalalaisen kulttuurielämän haasteisiin ja uusiin mahdollisuuksiin. Kulttuuriohjelman kirjoitustyöstä on vastannut kulttuurijohtaja Taina Sahlander.

Kulttuuriohjelman laatimisessa haluttiin kuulla kaikkia kuntalaisia ja kulttuuria tuottavia yhdistyksiä ja yhteisöjä. Ohjausryhmä tutustui resurssien puitteissa paikallisiin toimijoihin ja tiloihin. Kulttuuriohjelmatyön alkuvaiheessa, lokakuussa 2007 paikallisille kulttuuriyhdistyksille ja -ryhmille (45 kpl) lähetettiin kysely (liite 1), jossa kartoitettiin yhdistysten toiminnan perustietoja, periaatteita, vahvuuksia ja kehittämistarpeita sekä olemassa olevia yhteistyökuvioita ja tulevaisuuden suunnitelmia. Kyselyn tavoitteena oli koota myös niitä toiveita ja odotuksia, joita yhdistyksillä kulttuuriohjelmasta oli. Yhteensä 32 yhdistystä vastasi kyselyyn. Kyselyn pohjalta alettiin ideoida ja kehittää ohjelman kärkihankkeita sekä suunnitella kaikille kuntalaisille avointa työpajaa.

Avoin työpajatilaisuus järjestettiin 24.4.2008 Pikkolan koululla. Tausta-aineistona työpajan suunnittelussa olivat yhdistyksille ja ryhmille lähetetyn kyselyn vastauksissa voimakkaimmin esille tulleet teemat, ne yhdistysten esille nostamat odotukset ja tarpeet, jotka koskivat tiedotusta, yhteistyötä ja verkottumista, tilakysymyksiä ja sisältötuotantoa. Työpajan peruskysymyksenä oli, mitä Kangasalan kulttuurielämässä pitäisi tapahtua seuraavan viiden vuoden

aikana. Työpajan vetäjäksi kutsuttiin kehittämiskonsultti Markus Anttila ja työpajaan osallistui kaikkiaan n. 30 henkeä.

2. Kunnan kulttuuripalveluja eilen, tänään... entä huomenna?

Kangasalan kunnan kulttuuripalvelujen toiminta-ajatus

Kulttuuripalvelut tukevat taideharrastustoimintaa ja kotiseututyötä sekä tuottavat kulttuuripalveluita yhdessä järjestöjen ja harrastajaryhmien kanssa. Lapsille ja nuorille tarjotaan mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä ohjattuihin taideharrastuksiin.

Kunnan kulttuuripalveluja ohjaa lainsäädäntö:

- Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1988/635
Asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1998/806
- Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 1992/728:
Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kunnan tehtävänä on myös järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla. Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalveluiden tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä.
- Laki taiteen perusopetuksesta 1998/633
Asetus taiteen perusopetuksesta 1998/813

Kulttuuripalvelujen historiaa Kangasalla

Ennen kuin Kangasalan kuntaan perustettiin kulttuurilautakunta, kirjasto ja Kangasala-Opisto tekivät jo kunnallista kulttuurityötä. Kirjasto oli mukana järjestämässä kulttuuritilaisuuksia ja organisoimassa kotiseutujuhlia. Vuonna 1957 perustetun Kangasala-Opiston suojista monet harrastajaryhmät saivat turvatut toimintaedellytykset.

Kunnallinen kulttuurityö alkoi virallisesti, kun vuoden 1972 kunnallisvaalien jälkeen valittiin ensimmäinen kulttuurilautakunta. Lautakunnan sihteerin ja kunnan taideasiamiehen tehtävät hoidettiin oman toimen ohella. Vasta ensimmäinen laki kuntien kulttuuritoiminnasta 1980 ja asetus 1981 selkeyttivät lautakunnan tehtäväkenttää ja mahdollistivat valtiosuuden kunnallisiin kulttuurivirkoihin. Kangasalle perustettiin päätoiminen kulttuurisihteerin virka 5.5.1981 alkaen. Vuosisadan lopun talouslama muutti kulttuurityönkin reunaehdoja niin, että kulttuurisihteerin virkatehtävät sisällytettiin säästösyistä kansalaisopiston rehtorin tehtäviin. Vuonna 2002 kulttuurityö siirtyi hoidettavaksi kirjastopalvelujen yhteyteen. Kirjastotoimenjohtajan virka muutettiin kulttuurijohtajan viraksi vuoden 2006 alusta.

Kulttuuripalvelujen hallinnosta vastaa 1.1.2009 alkaen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. Kulttuurijohtaja vastaa kirjasto- ja kulttuuripalveluista. Vastaavanlaiset yhdistelmävirat ovat

keskikokoisissa kunnissa (20–50 000 asukasta) melko tavallisia, 58 % näiden kuntien kulttuuriasioista vastaava toimii yhdistelmävirassa (Lovio 2004). Tulevaisuudessa toimintoja on ohjattava projektivetoisemmin ja rahoitusta on voitava hankkia projektihenkilöstön palkkausta varten.

Kunnan kulttuuripalvelujen osa-alueet:

Avustukset kulttuuritoimintaan: Kulttuuripalveluista vastaava lautakunta myöntää vuosittain toiminta- ja kohdeavustuksia paikallisille kulttuuriyhdistyksille ja -ryhmille. Vuonna 2008 talousarviossa avustuksille oli varattu yhteensä 20 000 euroa (asukasta kohti n. 0,7 euroa). Lisäksi lautakunta myöntää kulttuuristipendejä nuorille taiteilijoille ja taiteen opiskelijoille. Kulttuuristipendinä jaettavan summan suuruudesta päättää kunnanjohtaja. Avustustoimintaa tulisi kehittää paitsi määrärahoja korottamalla, myös avustusten jakoperiaatteita selkiyttämällä.

Taiteen perusopetus. Taiteen perusopetus on peruskoulun ulkopuolista ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua taidekasvatusta. Se on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta, joka antaa oppilaille valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua alan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Taiteen perusopetuslain (L633/1998) mukaista kunnan hyväksymää opetussuunnitelmaa noudattavaa opetusta antavat Kangasalla musiikissa Pirkanmaan musiikkiopisto (v. 2008 yhteensä 110 kangasalalaista oppilasta) ja Tampereen konservatorio (15 oppilasta)⁴, kannatusyhdistyksen ylläpitämä Taidekerho Siluetti kuvataiteen alalla (50 oppilasta), Pirkanmaan käsi- ja taideteollisuus ry:n Näpsä-käsityökoulu käsityön alalla (35 oppilasta) sekä yrityspohjalta toimivat tanssikoulut Tampereen Balettiopisto Birgitta Kiviniemi-Chemereteff (218 oppilasta) ja NewEra-tanssikoulut Ky (40 oppilasta) tanssin alalla. Taiteen perusopetuksen järjestäjänä on kunta. Kunta maksaa musiikkioppilaspaikoista kuntaosuuden, joka vuonna 2009 on Pirkanmaan musiikkiopistossa 980 euroa/oppilaspaikka/lukuvuosi ja Tampereen konservatoriossa 1004 euroa/oppilaspaikka/lukuvuosi. Kulttuuripalvelut tukee lisäksi kuvataide- ja käsityökoulua vuosittaisella avustuksella. Kunta ei tue tanssitaiteen perusopetusta antavia kouluja, koska ne toimivat yritysmuotoisina.

Tapahtumat: Kunnan järjestämiä tapahtumia ovat vuosittaiset kesän avaus, Sahalahden suvipäivät ja itsenäisyyspäivän juhla. Kulttuuripalvelut järjestävät Kangasalan Salonkimusiikki -tapahtuman yhteistyössä Musiikin ystävät ry:n kanssa joka toinen vuosi. Lisäksi kunta on mukana järjestämässä useita muita tilaisuuksia yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Kunnan kulttuuripalvelujen ensisijaisena tehtävänä ei tulevaisuudessakaan kuitenkaan ole tapahtumien tuottaminen.

Lastenkulttuuri: Kirjasto- ja kulttuuripalvelut tuottavat satutunteja viikoittain kaikissa lähikirjastoissa (osittain ostopalveluna), kansainvälisen nallepäivän tapahtuman, sanataidekoulun 11-14 -vuotiaille (ostopalveluna) sekä tilaavat vierailuvia esiintyjä.

Tiedotus. Tilaisuuksista ja haettavana olevista avustuksista ym. ajankohtaisista kulttuuripalvelujen asioista ilmoitetaan kulttuuripalvelujen nettisivuilla, lehti-ilmoituksilla ja ilmoitustauluilla. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut ylläpitävät kunnan tapahtumakalenteria.

⁴ Unescon suosituksen mukaan musiikkiopetuksen piirissä tulisi olla 1 % väestöstä, mikä tarkoittaisi Kangasalan osalta n. 280 oppilasta.

Kulttuuritilat: Kulttuuritoimintaan sopivia tiloja on käytettävissä kunnan alueella paljon. Osa tiloista on kunnan hallinnassa (ks. liite 3). Nykyisten tilojen yhteiskäytön mahdollisuuksia ja tilavarauskäytäntöjä tulisi kehittää.

Kunnan taidekokoelma: Kulttuuripalvelut ylläpitävät kunnan taidekokoelmaa. Kokoelma inventoitiin v. 2006–2007. Kunnanhallitus päättää hankittavasta taiteesta erikseen yleensä uudisrakennuksiin ja peruskorjausten yhteydessä. Kangasalla prosenttiperiaatteen suositusta ei ole noudatettu.⁵ Kunnan taidekokoelman teosten konservointitarpeiden kartoitus, kokoelman esille tuominen ja luetteloinnin kehittäminen on kulttuuripalvelujen lähitulevaisuuden tärkeä tehtävä.

Kangasala-Opistolla on keskeinen rooli kunnan kulttuurielämässä. Opiston kautta harrastajaryhmille ohjautuva taloudellinen tuki on vuosikymmenten kuluessa ollut ja on edelleen merkittävä. Monet teatteriryhmät, kuorot, orkesterit, kansanmusiikkiryhmät ja kuvataiteen harrastajat ovat voineet luottaa siihen, että opisto vuodesta toiseen maksaa heidän ohjaajiensa palkan ja tarjoaa toimintatilat. Tällä hetkellä Kangasala-Opiston ryhminä toimivat mieslaulajat, kuusi pelimanniyhtyettä, kaksi orkesteria, kaksi teatteriryhmää, lausuntaryhmä ja kansantanssiryhmä. Lisäksi ohjelmassa on useita kymmeniä musiikin, kuvataiteen, tanssin ja kädentaidon kursseja. Eri taiteenalojen kursseja on ohjelmassa 122 ja kädentaitojen kursseja 30. Tämä kaikki on kunnan järjestämää kulttuuritoimintaa.

Kunnassa toimii useita kulttuuria tuottavia yhteisöjä, yhdistyksiä ja ryhmiä. Niiden tuottamien kulttuuripalvelujen perustana, pääomana ja vahvuuksina ovat aktiivisuus, intohimo, innovatiivisuus, osaaminen, sitkeys, pitkäjänteisyys ja voimakas halu tehdä ja useimmiten taloudellisestikin nyhtää lähes tyhjästä. Ilman näitä toimijoita kulttuurikunnasta tuskin voitaisiin puhua. Kunnan kulttuuripalvelujen roolina on toimia koordinoijana ja verkostojen luoja.

Seudullinen yhteistyö on tällä hetkellä melko vähäistä. Säännöllisiä tapaamisia esim. Tampereen kaupunkiseudun kuntien kulttuuritoiminnasta vastaavien kanssa ei ole. Pirkanmaan kulttuurin toimenpideohjelmassa yhtenä kehiteltävänä hankkeena mainitaan alueelliset kulttuurifoorumit, joiden tarkoituksena on kuntien kulttuuritoimijoiden keskinäisen yhteistyön tiivistäminen ja kulttuurihallinnon edustajien sekä yritysten, taiteilijoiden ja kulttuurikohteiden yhteistyön tiivistäminen (Pirkanmaan kulttuurin toimenpideohjelma 2007, 19).

Millainen on kulttuurin tulevaisuus ja mitä kuntalaiset odottavat kunnalta?

Yhdistyksille tehdyn kyselyn ja kulttuuritoimijoiden työpajan perusteella voidaan todeta seuraavaa:

Kangasalan vahvuuksina nähdään kunnan pitkä historia, vahva imago, kulttuurimaisemat, useat historiallisesti merkittävät kohteet, kasvava väkiluku, vahva järjestötoiminta ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet.

Heikkouksiksi todettiin verkostoyhteistyön puuttuminen, tiedotus, tilaresurssit ja taloudelliset resurssit.

⁵ Prosenttiperiaatteella tarkoitetaan sitä, että julkista rakennusta suunniteltaessa rakennuskustannuksista noin yksi prosentti varataan rakennuksen tai sen ympäristön taiteelliseen parantamiseen.

Mahdollisuuksina toimijat näkivät tiedotuksen kehittämisen, uusien tilojen rakentamisen ja nykyisten tilojen käyttömahdollisuuksien moninaistamisen sekä tukiverkoston muodostamisen.

Kulttuuritoiminnan tulevaisuuden uhkana ovat mm. aktiivitoimijoiden ja vapaaehtoistyötä tekevien väsyminen ja ikääntyminen, mikä mahdollisesti estää pitkäjänteisen suunnittelun sekä hallitsemattomuus ja ennustamattomuus.

3. Kangasalan kulttuuri 2013: hyvää oloa ja ennakkoluulotonta yhteistyötä

Kangasalan kulttuurin visio 2013:

Kangasalalaista kulttuuria tehdään ja siitä nautitaan kulttuuritoimijoiden hyvässä yhteistyössä. Raja-aidat madaltuvat, tiedon välittäminen toimii ja kulttuuritoimijat tapaavat toisiaan säännöllisesti. Kulttuuri saa voimavirtaa yhteisistä ponnistuksista.

Kulttuuripalvelujen kärkihankkeet, tavoitteet ja toimenpiteet

Kärkihankkeet esitellään tässä kulttuuriohjelmassa pääpiirteittäin, ja hankkeet muodostavat kulttuuriohjelmakaudelle 2009–2013 karkean toimintasuunnitelman, jonka pohjalta tehdään vuosittainen suunnitelma sisällöllisine ja toiminnallisine tarkennuksineen.⁶ Kärkihankkeita toteutetaan asteittain.

Hankkeet

Koordinointi ja tiedotuksen kehittäminen
Yhteistoiminta ja verkostoitumisen edistäminen
Kulttuuritilaresurssit
Sisältötuotanto: tapahtumat, teema- ja juhluvuodet
Lasten ja nuorten kulttuuripalvelut
Kulttuurimaisema ja näyttelytoiminnan kehittäminen

Kärkihanke I: Koordinointi ja tiedotuksen kehittäminen

Neuvottelukunnan/työryhmän perustaminen, tiedotuksen ja viestinnän parantaminen

Kulttuuriohjelmaa edistämään ja toteuttamaan tarvitaan koordinoiva työryhmä tai neuvottelukunta, johon kulttuuriyhdistykset ja -ryhmät nimeävät omat edustajansa. Kulttuuripalvelut yhdessä muiden hallinnonalojen kanssa järjestävät mahdollisuuksien mukaan myös seminaari- ja koulutustilaisuuksia, esim. täsmäkoulutusta mm. tiedottamisesta, yrittäjyydestä, rahoituskanavista ja tapahtumajärjestämisestä. Hyvistä käytännöistä ja onnistumisista kerrotaan aktiivisesti.

Tiedotustoimintaa kehitetään seuraavilla tavoilla:

⁶ Kärkihankkeita ei ole lueteltu tärkeysjärjestyksessä, vaan ne ovat lähtökohtaisesti tasa-arvoisia suhteessa toisiinsa. Mahdollinen kiireellisyysjärjestys voidaan tehdä esim. kulttuuriohjelmaseminaarin yhteydessä.

- Kulttuurin verkkosivujen sisällön selkeyttäminen: taitajat ja taiteilijat, tapahtumat, kohteet, keskustelufoorumi, tietoa yhdistyksistä. Kunnan sivuilta on linkitys yhdistysten omille sivuille. Yhdistysten sivujen tekeminen ja päivitys jokaisen yhdistyksen omalla vastuulla. Linkitys on jo olemassa.
- Tiedon saaminen yhdestä paikasta, esim. tilavaraukset, luvat, avustukset
- Tapahtumakalenteri: olemassa jo nyt, päivitetään jatkuvasti, tapahtumajärjestäjien oma aktiivisuus olennaista
- Tiedotus uusille asukkaille: muuttajapaketin päivitys
- Kangasala-Opiston ohjelma: miten ohjelmaa voisi hyödyntää kulttuuritiedotamisessa laajemmin
- Viestintäyhteistyön kehittäminen paikallismedian kanssa
- Kulttuuriblogi nettiin ja lehteen

Kärkihanke II: Yhteistoiminta ja verkostoitumisen edistäminen

Suunnitelmallisen yhteistyön käynnistäminen ja kehittäminen

Kulttuuripalvelut järjestävät vähintään yhden kulttuurifoorumin vuodessa. Kulttuurifoorumeissa paikallisilla toimijoilla on mahdollisuus tutustua toisiinsa, synnyttää erilaisia yhteistyömuotoja ja neuvotella yhteisistä hankkeista. Foorumin ideat voidaan huomioida seuraavan vuoden talousarvion valmistelussa.

Mikä synnyttää halun toimia ja saada aikaan yhdessä? Tarvitaan verkoston kutojia eri toimijoiden välille. Toimijoita on runsaasti, mm. yhdistykset, Kangasala-Opisto, taiteen perusopetusta antavat tahot, muut hallinnon alat: vapaa-aikapalvelut, sosiaali- ja terveyspalvelut, koulut, päiväkodit, vammaisjärjestöt, elinkeinotoimi, matkailupalvelut ja Matkailurengas (kulttuurin matkailunäkökulma ja sen tuotteistaminen), museot, seurakunta, media, naapurikunnat, alueelliset kulttuurifoorumit.

Toimenpiteitä

- tarvitaan yhteistoimintaa ja avoimuutta järjestöjen välillä: markkinoinnin ja tiedottamisen tukeminen ja edistäminen
- tutkitaan mahdollisuutta saada palkata kulttuurikoordinaattori projektivaroin

Kärkihanke III: Kulttuuritilaresurssit

Nykyisten tilojen suunnitelmallinen yhteiskäyttö ja uudet tilat

Kunta tarjoaa lähitulevaisuudessa kulttuuritoimijoiden käyttöön tiloja uudessa laajennetussa pääkirjastossa. Myös kulttuuritalon suunnittelu ajoittuu kulttuuriohjelmakauteen.

Kulttuuritilojen käytön kehittämisessä on ainakin seuraavia näkökulmia

- kunnan hallintoimien tilojen käyttö ja kehittäminen: suunnitelmallinen ja joustava yhteiskäyttö ja varauskäytäntöjen selkeyttäminen

- kulttuuritalon käyttäjälähtöinen suunnittelu. Kulttuuritalo ja pääkirjasto toimintoi-
neen nivoutuvat yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, kulttuurikeskukseksi. Suunnittelussa
huomioidaan esteettömyys.
- Uuden pääkirjaston "infopiste" (esitteitä ym. katutason uutistorilla lehtilukusalin yh-
teydessä, ilmoitustaulut aulatioissa, näyttelytila, luentosali ja muut ryhmätilat, lasten
monitoimitila
- Kotiseutumuseotoiminnan kehittäminen yhteistyössä Kangasala-seuran ja aluetaide-
museon kanssa

Kärkihanke IV: Sisältötuotanto: tapahtumat, teema- ja juhluvuo- det

*Tapahtumatuotannon kehittäminen, mm. Kangasalan kulttuuriviikko, yhteistyössä kulttuuritoimijoiden
kanssa. Tapahtumayhteistyön parantaminen. Tapahtumat tukevat kangasalalaista paikallisidentiteettiä.*

Kunta järjestää edelleen vuosittain muutaman tilaisuuden ja tapahtuman. Kunta ei kuitenkaan
yksin järjestä kulttuuritapahtumia, vaan voi olla mukana yhtenä organisoijatahona. Pääasialli-
nen vastuu tapahtumien järjestämisessä on kolmannella sektorilla eli yhdistyskentällä.

- selvitetään mahdollisuuksia järjestää Kangasalan kulttuuripäivä: laaja tapahtuma, joka
kokoaa tapahtumatuottajat yhteen, poikkitaiteellinen, jokavuotinen, yhteisesti sovittu
teema, työpajoja, kilpailuja, yhteistyössä yhdistykset, taiteilijat, kunta
- kansainvälisten kulttuuri- ja taideyhteyksien kartoittaminen, ystäväkuntatoiminnan
hyödyntäminen
- maahanmuuttajien huomioiminen kulttuurin kokijoina ja tekijöinä
- yhdistystori: toritapahtuma, levittäytyminen uuden pääkirjaston aulatiloihin

Kärkihanke V: Lasten ja nuorten kulttuuripalvelut

*Lasten ja nuorten kulttuuritoiminnan kehittäminen poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja jo olemassa olevien
toimijaryhmien, esim. Lasten kesäpäivät -organisaation hyödyntäminen. Nuorten osallistamisen kehittämi-
nen.*

Päivähoito ja koulut ovat avainasemassa lasten ja nuorten kulttuuripalvelujen kehittämistyös-
sä. Tavoitteena on kehittää yhteistyötä hallinnon alojen välillä, mm. päivähoito, koulut, nuor-
isotyö ja muut vapaa-aikapalvelut, sosiaali- ja terveyspalvelut.

- Koulujen ja päiväkotien kulttuurikasvatuksen tukeminen: kulttuuripolku-tyyppinen
suunnittelu ja toiminta (vrt. Tampereen Taidekaari).
- Taiteen perusopetuksen kuntokartoitus: selvitys järjestelyistä, kysely kaikille järjestäjä-
tahoille, voimassaolevat opetussuunnitelmat lautakunnan hyväksyttäväksi. Taiteen
perusopetuksen järjestäjällä eli kunnalla on velvollisuus arvioida opetuksen toteutu-
mista. Arvioinnin kehittäminen ja taiteen perusopetuksen aseman turvaaminen talo-
usarviossa.
- Lasten Löytöretkipäivien toimijaryhmän kokoontuminen laajemmin lastenkulttuurin
yhteistyöfoorumina

- Lasten Pirkkaset -lastenkulttuuriviikon tiedotuksen tehostaminen: tapahtumatiedot kootaan jo nyt keskitetysti ja Tampereen lastenkulttuurikoordinaattorin viesti lähetetään aina edelleen kaikille tiedossa oleville lastenkulttuuritoimijoille.
- Nuorten idea- ja työpajakierros kouluilla: mitä nuoret toivovat. Nuorten omaa kulttuuriohjelmaa kehitellään työpajan tulosten pohjalta, erityiskohderyhmänä koulupu-dokkaat ja ne nuoret, jotka eivät muuten harrasta.

Kärkihanke VI: Kulttuurimaisema ja näyttelytoiminnan kehittäminen

Kangasalan kulttuurikohteiden tekeminen tutuksi kulttuurireittien, karttojen ja opastettujen kierrosten avulla. Taideteosten tuominen esille.

Mahdollisia kehitettäviä hankkeita ovat:

- Jo olemassaolevia kulttuurireittejä- ja raitteja ja niistä tiedottamista kehitetään yhdessä ympäristöpalveluiden kanssa esim. mahdollisten teemavuosien mukaisesti, myös virtuaalireitit; ensimmäinen ns. yleisreitti, historia (yhteistyö maakuntamuseo, Matkailurengas) ja luonto; raittikartat, kuvia, julkiset patsaat ja veistokset esim. nettisivuksi, taidekävelyjä (Kangasala-Opiston ohjelmassa jo keväällä 2009)
- Kunnan taidekokoelma: näyttely uudessa näyttelytilassa kirjaston laajennuksen valmistuttua. Kunnan taidekokoelma on luetteloitu; tavoitteena kokoelman hallinnoinnin jalostaminen ja kokoelman näkyväksi tekeminen, teosten konservointi, korjaus, kehystäminen. Kokoelman varastotila kulttuuritalon yhteyteen.
- Uimahallin aulan näyttelytila kulttuuripalvelujen hoidettavaksi, varauskäytännöt
- Taidehankinnat, julkinen rakentaminen: prosenttiperiaate: 1 % rakennuskustannuksista taidehankintoihin
- Museot: Kotiseutumuseo (Kangasala-Seuran hallinnoima), Sahalahden museomakasiinin näyttelytoiminnan kehittäminen ja esineistön hoito
- Mahdollisuuksia taiteilijaresidenssitoimintaan tutkitaan: vanhat talot ja asunnot, eri taiteenalat ja taiteidenvälisyys. Kunta tarjoaa majoitus- tai työtiloja, joissa nimellinen vuokra tai ilmaisia taiteilijoille. Kartoitetaan rahoitusmahdollisuudet: ESR, lääni, AMK. Toimintaa: taideopetuksen kehittäminen, työpajat, koulutukset, yhteistyö päiväkotien, koulujen, vanhus- ja vammaispalvelujen kanssa.

4. Kulttuuriohjelman toteutus ja seuranta

Vastuu kulttuuriohjelman seurannasta kuuluu kulttuuripalveluista vastaavalle lautakunnalle. Lautakunta seuraa ja arvioi ohjelman ja sen osien toteutumista kulttuuripalvelujen talousarvio- ja toimintasuunnitelmatasolla vuosittain. Myös perustettava neuvottelukunta tai koordinoiva työryhmä seuraa ja arvioi ohjelman toteutumista.

Kulttuuriohjelma on joustava ja sitä on mahdollista muokata ja täydentää ohjelmakauden kuluessa. Kulttuuriohjelman kärkihankkeiden toteutus suunnitellaan vuosittain.

Tausta-aineisto

Identiteettiä etsimässä: Pirkanmaan kulttuuriselvitys (1999). Pirkanmaan liiton julkaisu B 51.
 Kangasalan kuntastrategia 2013
 Lovio, Maisa & Sturmer, Ditte & Selkee, Johanna (2004). Arjen kulttuuria – tietoa kuntien kulttuuritoiminnasta. Suomen Kuntaliitto.
 Palvelujen järjestäminen vuoteen 2015. Kangasalan kunnan palvelustrategia
 Parkkola, Timo (2008). Alueelliset työpajat luovien alojen kehittäjille. Loppuraportti. Aluekeskusohjelman verkostojulkaisu 2/2008. Kulttuuriverkosto, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Kulttuurituotannon yksikkö.
 Pirkanmaan kulttuurin toimenpideohjelma (2007). Pirkanmaan liiton julkaisu B 102.
 Sivistyksen suunta. Suomen Kuntaliiton sivistyspoliittinen ohjelma 2007.
 Suomen laki. Laki kuntien kulttuuritoiminnasta.
 Suomen laki. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta.
 Suomen laki. Laki taiteen perusopetuksesta.
 Tapio, Anna-Liisa (2000). Harrastajan ääni: Pirkanmaan harrastajatoiminnan yhteistyöedellytysten kartoitus. Yhteiskuntatieteiden tutkimuslaitos.

Liitteet

LIITE 1. Kysely kangasalalaisille kulttuurin tekijöille
 LIITE 2. Työpajassa 24.4.2008 kerätyt ideat ja aihiot
 LIITE 3. Kulttuurikäyttöön soveltuvia tiloja Kangasalla

LIITE 1

KYSELY KANGASALALAISILLE KULTTUURIN TEKIJÖILLE

Kangasalan kunta
Kirjasto ja kulttuuri

19.10.2007

Hyvä kulttuuriaktiivi!

Kangasalalaisena kulttuurin tekijänä teidät on valittu mukaan kyselyyn, jossa kartoitamme paikallisten kulttuuriyhdistysten ja -ryhmien toimintaa, vahvuuksia ja tulevaisuuden näkymiä. Kyselyllä keräämme tietoja Kangasalan kunnan käynnistämää kulttuuriohjelman tekoa varten.

Kulttuuriohjelma laaditaan seuraavan viiden vuoden ajalle (2008–2013). Sen tarkoituksena on napakoittaa kulttuuritoimintaa omassa kesäpäivän kulttuurikunnassamme: mitä me jo osaamme ja mitä voimme tehdä vielä paremmin.

Vastaattehan kyselyyn mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään tiistaina 6.11.2007. Vastauksen voi palauttaa oheisessa kirjekuoressa (postimaksu maksettu) tai tuoda pääkirjastoon. Halutessasi lomakkeen voi täyttää sähköisesti. Sähköinen lomake on haettavissa kirjaston ja kulttuurin nettisivulta osoitteessa <www.kangasala.fi/sivistys/kulttuuri.html>. Sen voi palauttaa täytettynä sähköpostitse osoitteeseen taina.sahlander@kangasala.fi.

Kiitämme lämpimästi vastauksestanne jo etukäteen! Toivomme, että pohditte vastauksia yhdessä yhdistyksenne tai ryhmänne kesken. Jokainen vastaus on tärkeä, sillä käsillä oleva kysely toimii ponnahduslautana ohjelman laatimiselle. Järjestämme myöhemmin myös keskustelutilaisuuksia, joihin olette tervetulleita. Haluamme saada aikaan mahdollisimman käytännölläheisen toimenpideohjelman. Kulttuuriohjelmia ja -strategioita on viime vuosina tehty mm. Hämeenlinnassa, Jyväskylässä, Porvoossa ja Rauman seudulla.

Kangasalan kulttuuriohjelman tekemistä koordinoi ohjausryhmä, jonka jäseninä toimivat musiikin suunnittelijaopettaja Heidi Heikkinen, kuvataiteen opettaja Irene Karanka, kirjastonjohtaja Sanna Niemi, Kangasala-Opiston rehtori Kirsi-Marja Piekkala, kulttuurijohtaja Taina Sahlander ja sivistystoimenlautakunnan jäsen Anna-Liisa Tapio.

Annamme mielellämme lisätietoja kulttuuriohjelmasta ja kyselystä. Voitte ottaa yhteyttä kulttuurijohtaja Taina Sahlanderiin, p. 377 7440, taina.sahlander@kangasala.fi.

Kulttuuriohjelman ohjausryhmän puolesta

Ystävällisin terveisin,

Taina Sahlander

KYSELY KANGASALALAISILLE KULTTUURIN TEKIJÖILLE

1. Perustietoja

Ryhmän / yhdistyksen nimi: _____

Toiminnan aloitusvuosi: _____

Aktiivitoimijoiden lukumäärä: _____

Yhteyshenkilö ja yhteystiedot:

2. Kertokaa toimintanne periaatteista. Millainen tausta toiminnallanne on? Missä ja millaisissa tiloissa toimintanne tapahtuu?

3. Mitkä ovat toimintanne vahvuuksia? Entä mitä haluaisitte omassa toiminnassanne kehittää?

4. Millaisia toimintasuunnitelmia teillä on vuodelle 2008?

5. Mitkä ovat tulevaisuuden suunnitelmanne esimerkiksi kulttuuriohjelman aikajänteellä (2008–2013)?

6. Millaista yhteistyötä ryhmänne / yhdistyksenne tekee muiden tahojen kanssa kunnan sisällä ja/tai seudullisesti?

7. Mitä odotatte ja toivotte kunnan kulttuuriohjelmalta?

8. Haluamme kertoa vielä, että...

LIITE 2

Työpajassa 24.4.2008 kerätyt ideat ja aihiot

- Maisemamatkailu
- Monipuolista harrastustoimintaa
- Taide- ja käsityöharrastukset pienille
- Retkiä, leirejä lapsille, nuorille ja aikuisille
- Kurseja
- Vanhemmat ja lapsi -kerhoja
- Poikkitaiteellisia projekteja
- Kulttuurikasvatusohjelma, jonka taustalla elämäntahti ja elinikäisen oppimisen - ajattelu
- Kulttuuritoimijoiden suorat yhteydenotot päiväkoteihin
- Perinnekulttuurityön vaaliminen intressitahojen ja kunnan kanssa
- Nuoriso mukaan perinnetyöhön
- Kirjasto: arkiolohuone, jossa järjestetään erilaisia projekteja
- Muunneltavat tilat, erilaisille isoille ja pienille tapahtumille
- Yhteinen toimintakeskus järjestöille (SPR, MLL, jne.)
- Arkistointi
- Esite
- Tapahtumien koordinointi, jolloin ei päällekkäisyyttä
- Yhteisprojektit
- Harrastusvälineiden saatavuus
- Muistelmia Kangasalta
- Kylähistoriat
- Tehokas tiedottaminen
- Vähäinen byrokratia
- Liike-elämä mukaan sponsoroimaan rakentamista ja tapahtumia
- Liikkeet näyttelytiloina
- Kulttuuri ja sivistys erotettava
- Kunta vain yksi toimija, ei johda kulttuuritoimintaa
- Kulttuuri urheilun rinnalle, pois lokerointi
- Kunnan osallistuminen tapahtumien järjestelyihin
- Nuoriso ja kulttuurityön erottelu pois
- Panostus muuhunkin kuin kirjastoon
- Kuntien yhteistyö

LIITE 3

Kulttuurikäyttöön soveltuvia tiloja Kangasalla

Kunnan omistuksessa:

Juhlatalo Kontula
 Kokous- ja koulutustiloja virastoissa, Säästökeskuksessa ja terveysasemilla
 Valtuustosalit ja kahvio
 Terveyskeskuksen auditorio
 Kangasalan kesäteatteri, kesäkäytössä
 Sahalahden ranta sauna
 Kangasalan käsityökeskus
 Balettiopisto

Koulujen yhdistetyt juhla-/liikuntasalit, luokat

Havisevan koulu
 Huutijärven koulu
 Kautialan koulu
 Kirkkoharjun koulu
 Lahdenkulman koulu
 Liuksialan koulu
 Raikun koulu
 Ruutana koulu
 Sariolan koulu, erillinen auditorio
 Suoraman koulu
 Vatialan koulu
 Vilpeilän koulu
 Pikkolan koulu, erillinen suuryhmätilä
 Pitkäjärven koulu, erillinen auditorio
 Lukio, lisäksi Marskin Sali

Päiväkotien tilat (20 päiväkotia) – kulttuurikäyttö vähäistä

Palvelukeskus Majjalan sali
 Rekolakodon Annansali

Kangasala-Opiston käytössä

Vanha-Pikkola, musiikinopetustilat
 Rekolan toimintakeskus, kädentaidon opetustiloja, kokous- ja koulutustila
 Kieliluokat Säästökeskuksessa

Nuorisotilat

Linja-autoaseman Linttis
 Aseman Asari, toistaiseksi vain päiväkotikäytössä 1.1.09 alkaen
 Vatialan monitoimitalo Monari
 Ruutanan Seisake
 Vahderpään vapaa-aikakeskus Vapari
 Sahalahden nuorisotila
 Vallitun leirikeskus, kesäkäytössä

Kirjastot

Pääkirjasto
 Sahalahden kirjasto
 Suoraman kirjasto
 Vatialan kirjasto

Kylätalot

Kuohenmaan koulu
 Lihasulan koulu
 Majaalahden koulu
 Saarikylien koulu
 Raikun kylätalo
 Iharin myllytorppa
 Sahalahden makasiini, kesäkäytössä

Muiden omistamat tilat:

Seurantalot, kylätalot, kulttuurikeskukset ym.

Haapaniemen Juhala
 Saarikylien Kumpula
 Suoraman työväentalo
 Nuorisoseuran Pirtti
 Kangasalan kotiseutumuseo
 Kisaranta, kesäkäytössä
 Lepokoti
 Kangasalan Karjalainen Kulttuurikeskus Äijälä, kulttuuri-, juhla- ja kokoustila
 Parvula
 Willa Kosmos
 Helmiina
 Mobilia, koulutus- ja juhlatila
 Kuntoutumiskeskus Apila
 Hotelli Urku, juhlatilat
 Lihasulan kurssikeskus, koulutus- ja juhlatila
 Jalmarin koto
 Vehoniemen museoautonäyttelyn kahvilatila

Seurakuntien tilat

Kangasalan kirkko
 Sahalahden kirkko
 Helluntaiseurakunnan rukoushuone
 Jehovantodistajien valtakunnansali
 Ilkon kurssikeskus
 Kirkonkylän seurakuntakoti
 Huutijärven seurakuntakoti
 Suoraman seurakuntakeskus
 Vatialan seurakuntakoti
 Ruutanan seurakuntakoti
 Pysalon toimintakeskus
 Sahalahden seurakuntatalo
 Ranta-Einolan leirikeskus